

Groninger Bodem Beweging
Stationslaan 8
9919 AB Loppersum
www.groninger-bodem-beweging.nl

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Commissie voor EZK
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Loppersum, 13 mei 2021
Betreft: Afhandeling mijnbouwschade Instituut Mijnbouwschade Groningen

Geachte vaste commissieleden EZK,

Het IMG ondervindt problemen in de afhandeling van mijnbouwschade. Dat kwam uiteraard niet onverwacht. De problemen die door hen zijn genoemd, betreffen de groei van het aantal schademeldingen en de inconsistentie in de schadebeoordelingen, die tot grote verschillen tussen adviezen en tot nieuwe inzichten leidt. Een en ander leidt ertoe dat het IMG overweegt haar werkwijze aan te passen.

Nu zegt de groei van het aantal schademeldingen op zichzelf niets over de vraag of er in elk afzonderlijk geval sprake is van mijnbouwschade. Eventuele hierdoor ontstane operationele problemen zijn geen reden de beoordelingswijze van mogelijke mijnbouwschade aan te passen. De zogenaamde nieuwe inzichten zijn ontstaan als gevolg van het trachten te beantwoorden van vragen uit de beoordelingspraktijk van de schade-experts. Dit laatste hangt samen met het *centrale* probleem, namelijk dat moeilijk is vast te stellen of schade werkelijk het gevolg is van mijnbouw, i.c. de gaswinning, en dat was 20 jaar geleden ook al het centrale probleem. Dit leidt in de praktijk tot grote diversiteit in beoordelingen van de zogenaamde deskundigen en het zal ook leiden tot het aanmelden van schade door bewoners die geen flauw idee hebben of het wel om aardbevingsschade gaat, onder het motto 'je weet maar nooit'. Woningeigenaren hebben om diezelfde reden een jarenlange strijd gevoerd met de NAM en later met het Centrum Veilig Wonen (CVW). In deze strijd werden keer op keer deskundigen ten tonele gevoerd die *dan* in het voordeel van de ene, *dan* in het voordeel van de andere partij rapporten schreven. En meestal had de NAM dan wel het CVW de langste adem wat dat betreft.

Uiteindelijk heeft dit er in de Tweede Kamer toe geleid dat de Wet bewijsvermoeden is aangenomen. Deze wet houdt in dat "indien fysieke schade aan gebouwen en werken ontstaat, die naar haar aard schade als gevolg van bodembeweging door de gaswinning uit het Groningenveld zou kunnen zijn, wordt vermoed dat die schade door gaswinning veroorzaakt is."

De Tweede Kamer achtte het politiek wenselijk dat de woningeigenaar in een wat sterkere positie werd gebracht voor de rechter (en de arbiter). Het argument hiervoor was niet van bouwkundig-technische aard (het bleef net zo moeilijk schade door aardbevingen vast te

stellen), maar om de (bewijs)last van de gevolgen van de gaswinning van de schouders van de bewoners te halen. Er was nu eenmaal met zekerheid veel schade door de gaswinning en juist vanwege het probleem de causaliteit met zekerheid vast te stellen, besloot de overheid de bewoners met deze wet terzijde te staan.

De intentie van de toepassing van de Wet bewijsvermoeden in de schadeafhandeling was om het massale juridisch getouwtrek te voorkomen vanwege de onzekerheid rond het vaststellen van de oorzaak van elke schade.

Toen het Rijk de verantwoordelijkheid van de schadeafhandeling overnam van de NAM, of althans deze voor de NAM ging afhandelen, gebeurde dat op basis van een aantal uitgangspunten: de Staat neemt op *ruimhartige* wijze zijn verantwoordelijkheid en voorziet in een rechtvaardige en onafhankelijke schadeafhandeling waarbij er oog is voor de menselijke maat (uit de Memorie van Toelichting van de Tijdelijke Wet Groningen). Het begrip ‘ruimhartig’ kan in het verlengde van de Wet bewijsvermoeden worden gezien. Het betekent zoiets als: bij twijfel of onvoldoende duidelijkheid, beslis dan in het voordeel van de bewoner wiens schade wordt afgehandeld.

De TCMG (Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade Groningen, nu het IMG) heeft begin 2019 een werkwijze vastgesteld hoe om te gaan met de Wet bewijsvermoeden. De formulering van het panel van deskundigen was in lijn met de genoemde intentie van de Wet bewijsvermoeden. Het toepassingsgebied werd voldoende ruim vastgesteld om te voorkomen dat er weer allerlei discussies zouden ontstaan, want daar ging het toch om.

De door het IMG genoemde problemen bij de schadeafhandeling zijn kennelijk reden voor het IMG om aan de huidige werkwijze te tornen. Wat volgens de GBB meespeelt is dat het bij de ‘massaproductie’ van schadebeoordelingen moeilijk is om alle experts dezelfde beoordelingsinstructies te doen volgen. Hierbij speelt een rol dat 1: de schade-experts onafhankelijk zijn en 2: het voor IMG operationeel ondoenlijk is om alle schaderapporten te onderzoeken op de vraag of de experts de juiste werkwijze hebben gevolgd.

Om een grotere consistentie in de schadebeoordelingen te bereiken, heeft IMG naar onze mening de keuze tussen twee opties:

1. Zorg ervoor dat de schade-experts beter worden geïnstrueerd opdat zij het bewijsvermoeden goed toepassen en op een ruimhartige wijze schade beoordelen. Dit zal leiden tot minder inconsistenties en wellicht in een aantal gevallen tot het vergoeden van schade daar waar het geen mijnbouwschade is.
2. Rust de schade-experts met een zodanige ‘gereedschapbox’ met beoordelingscriteria uit dat het onvermogen om mijnbouwschade te herkennen kleiner wordt. Dit veronderstelt wel dat zulke criteria mogelijk zijn en dat de invulling van de ‘gereedschapbox’ correct is, bovendien dat de experts zich hier in de praktijk aan houden en dat dit controleerbaar is.

In een overleg dat onlangs plaatsvond tussen de GBB en het IMG kreeg de GBB de indruk dat het IMG voor de tweede optie kiest: er komen collectieve oordelen over bepaalde schadepatronen (geografisch, soorten mogelijke schade (zettingen)) en er komen criteria die voor de deskundigen handvatten moeten opleveren bij het beoordelen van of iets mijnbouwschade is.

Hiermee keren we terug naar het NAM tijdperk. Alle problemen die we hoopten te verkleinen met het bewijsvermoeden en de ruimhartigheid, komen weer terug. De experts zullen hun

oordelen wederom gaan baseren op een combinatie van eigen vermeende deskundigheid en criteria uit een beoordelingslijst. De invoering van een nieuw 'aardbevingshandboek' zal leiden tot een explosie van bezwaarprocedures en dientengevolge van een stijging van de uitvoeringskosten en langere wachtlijsten.

De GBB hoopt daarom dat het IMG niet voor deze optie kiest. Wij hebben begrip voor de uitvoeringsproblemen waar het IMG mee worstelt maar de vermeende 'oplossing' leidt ertoe dat de uitvoeringsproblemen worden doorgeschoven naar de burger met schade. Dit is het kind met het badwater weggooien. Nogmaals: het bewijsvermoeden is juist bedoeld om alle getouwtrek rond beoordelingsproblemen te omzeilen door veel schade categorisch als aardbevingsschade aan te merken. Het opnieuw introduceren van een beoordelingssystematiek is contrair aan de intentie van de Wet bewijsvermoeden. De GBB hoopt dat de zorgen die in deze brief zijn geuit meegenomen worden door de vaste commissieleden van EZK in de hoorzitting van het IMG op 19 mei in de Tweede Kamer.

Met vriendelijke groet,

Jelle van der Knoop,
Namens het bestuur van de Groninger Bodem Beweging